

Pozměňovací návrh poslance Jaroslava Foldyny ke sněmovnímu tisku č. 910, vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů

V Čl. I se za bod 2. vkládá nový bod 3., který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. zní:

3. Za § 5a se vkládá nový § 5b, který zní:

„§ 5b

Státní příspěvková organizace v oblasti vodních cest

(1) Ministerstvo dopravy může pro potřeby

- a) výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy dopravně významných vnitrozemských vodních cest,
- b) výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy movitých nebo nemovitých věcí užívaných za účelem provozování přístavu ve Spolkové republice Německo ve městě Hamburk, které jsou ve vlastnictví České republiky nebo které má Česká republika v pronájmu na dobu delší než 10 let,
- c) výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo provozu přístavů, přístavišť, vývazišť nebo kotvišť nebo jejich napojení na dálnice, silnice, celostátní nebo regionální dráhy na dopravně významných vnitrozemských vodních cestách,
- d) informační podpory uživatelů dopravně významných vnitrozemských vodních cest

zřídit státní příspěvkovou organizaci^{x)}. Ministerstvo dopravy rozhoduje rovněž o změnách v údajích uvedených ve zřizovací listině.

(2) Zřizovací listina musí obsahovat zejména

- a) označení zřizovatele státní příspěvkové organizace,
- b) název, sídlo a identifikační číslo osoby (dále jen "identifikační číslo") státní příspěvkové organizace; název musí vylučovat možnost záměny s názvy jiných státních příspěvkových organizací,
- c) den, měsíc a rok vzniku státní příspěvkové organizace,
- d) určení doby, na kterou se státní příspěvková organizace zřizuje, popřípadě údaj, že se zřizuje na dobu neurčitou,
- e) vymezení účelu, pro který se státní příspěvková organizace zřizuje, a tomu odpovídajícího předmětu hlavní činnosti; tento účel se nesmí překrývat s činnostmi jiných subjektů, jejichž předmětem činnosti je správa vodohospodářsky významných vodních toků^{xx)},

- f) vymezení majetku, který Ministerstvo dopravy svěřuje státní příspěvkové organizaci při jejím zřízení,
- g) označení statutárního orgánu a vymezení základní organizační struktury státní příspěvkové organizace,
- h) datum vydání zřizovací listiny;

nastanou-li změny v uvedených údajích, vydá Ministerstvo dopravy dodatek ke zřizovací listině.

(3) Ministerstvo může rozhodnout o rozdělení státní příspěvkové organizace zřízené podle odstavce 1, o jejím sloučení nebo splynutí s jinou státní příspěvkovou organizací zřízenou podle odstavce 1 nebo o jiných změnách takové státní příspěvkové organizace. Současně vydá zřizovací listinu nově vznikající státní příspěvkové organizace nebo dodatek zřizovací listiny. Státní příspěvková organizace zaniká dnem stanoveným v rozhodnutí o jejím rozdělení nebo splynutí, popřípadě dnem stanoveným v rozhodnutí o jejím sloučení, je-li právním nástupcem jiná státní příspěvková organizace.

(4) Ministerstvo dopravy může rozhodnout o zrušení státní příspěvkové organizace zřízené podle odstavce 1. Současně rozhodne o způsobu vypořádání práv a povinností vykonávaných státní příspěvkovou organizací, včetně příslušnosti hospodařit s majetkem státu, a zruší zřizovací listinu. Nerozhodne-li, přecházejí práva a povinnosti rušené státní příspěvkové organizace na Ministerstvo dopravy. Státní příspěvková organizace zaniká dnem stanoveným v rozhodnutí o jejím zrušení.

(5) Činnosti vykonávané státní příspěvkovou organizací podle odstavce 1 písm. c) a d) se považují za správu vodní cesty."

^{x)} Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.

^{xx)} Zákon č. 305/2000 Sb., o povodích.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Odůvodnění

Navržená zákonná úprava je vyvolána celkovou ekonomickou situací a potřebou nalézt optimální právní formu, která umožní posílení právní subjektivity a samostatnosti státního investora a poskytovatele veřejných služeb pro vodní dopravu - Ředitelství vodních cest ČR (ŘVC), a to zejména v oblasti hospodaření s finančními prostředky a nakládání s majetkem ČR.

ŘVC bylo původně zřízeno jako státní rozpočtová organizace ke dni 1. dubna 1998. Přijetím zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2001, došlo přímo ze zákona k transformaci právní formy státních rozpočtových organizací do právní formy organizačních složek státu.

ŘVC je tedy od 1. ledna 2001 organizační složkou státu.

Financování ŘVC je limitováno pravidly finančního hospodaření organizačních složek státu. I přes rozšíření možnosti ŘVC čerpat finanční prostředky ze Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI), ke kterému došlo přijetím zákona č. 129/2016 Sb., o změně zákona č. 104/2000 Sb., není financování činnosti této organizační složky státu optimálním způsobem zajištěno. Citovaným zákonem je ŘVC umožněno čerpat z SFDI finanční prostředky na financování nebo předfinancování výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy dopravně významných vnitrozemských vodních cest nebo movitých nebo nemovitých věcí užívaných za účelem provozování přístavu ve Spolkové republice Německo ve městě Hamburk.

Finanční potřeby ŘVC jsou tak nyní v plném rozsahu pokryty, nicméně rozpočtová pravidla pro organizační složky státu dané zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), vyžadují z pohledu činnosti ŘVC administrativně náročné procedury, které jsou i v rozporu s účelem financování ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Hlavní úskalí jsou následující:

- Příjmy organizační složky státu jsou podle rozpočtových pravidel příjmy státního rozpočtu, a to paradoxně včetně financování z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury. Avšak účelem SFDI je právě řešit financování dopravní infrastruktury mimo státní rozpočet a prostředky není možné užít jinak než na krytí výdajů. Výdaje na toto financování ale podle rozpočtových pravidel mají být zvýšenými výdaji státního rozpočtu. Jedná se tak o evidentní rozpor účelů zákonů o rozpočtových pravidlech a o SFDI aplikací na organizační složky státu. Státní příspěvková organizace analogická Ředitelství silnic a dálnic tuto diskrepanci řeší.
- Účelem ŘVC je rovněž poskytování podpůrných služeb vodní dopravě, z nichž část je za úplaty na krytí s nimi spojených výdajů. Příjmy, které ŘVC takto získá při své činnosti, jako jsou například poplatky od uživatelů přístavních služeb a další tržby, jsou ale příjmem státního rozpočtu a ŘVC je nemůže použít ke krytí běžných provozních nákladů s těmito službami přímo spojených. Účelem ŘVC není provozování podnikatelské činnosti, ale poskytování služeb neziskového charakteru v oblasti, která není pro podnikatelský sektor komerčně atraktivní svou velmi dlouhodobou návratností nebo představuje čistě přirozeně monopolní služby, kde trh neexistuje. S ohledem na cíl maximální efektivity poskytování těchto služeb a omezené tržní prostředí bude namísto nákupu externích služeb jejich výkon zabezpečován vlastními zaměstnanci a nákupem zboží a materiálu. Objem nákupů je závislý na objemu odběru služeb uživateli infrastruktury a jako příspěvková organizace, přímo využívající příjmy na krytí výdajů, bude činnost flexibilnější a operativnější než organizační složka státu, kde vazba výdajů na příjmy není přímá.

Řadu těchto problémů lze vyřešit zřízením ŘVC jako státní příspěvkové organizace.

Příspěvková organizace je právnickou osobou veřejného práva zřízenou k plnění úkolů ve veřejném zájmu. Příspěvková organizace je veřejnoprávní neziskovou organizací. Právní úprava státních příspěvkových organizací je obsažena zejména v zákoně č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, zejména pak v ustanovení § 54 odst. 1 a 2, podle kterého platí, že státní příspěvkové organizace jsou právnické osoby hospodařící s majetkem státu.

Podle ustanovení § 53 zákona č. 218/2000 Sb. (rozpočtová pravidla) je příspěvková organizace povinna dbát, aby plnila určené úkoly nejehospodárnějším způsobem a dodržela stanovené finanční vztahy ke státnímu rozpočtu. Peněžní prostředky, kterými disponuje, může používat jen k účelům, na které jsou určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech a na krytí opatření nutných k zabezpečení nerušeného chodu organizace.

Obdobným způsobem dlouhodobě funguje také Ředitelství silnic a dálnic. Analogicky byly založeny i jinými resorty státní příspěvkové organizace na výkon specifických hospodářských činností neziskového charakteru, pro něž není právní forma organizační složky státu optimální.

Rozsah činností ŘVC se oproti současnému stavu nemění, přičemž veškeré činnosti budou financovatelné z prostředků SFDI. Novou oblastí bude rozšíření informační podpory uživatelů dopravně významných vnitrozemských vodních cest vstříc využívání vodní dopravy jako udržitelné formy mobility s minimalizací dopadů na životní prostředí.

V rámci správy dopravně významných vnitrozemských vodních cest a informační podpory uživatelů nebude ŘVC vykonávat činnosti zahrnuté do Říčních informačních služeb, k nimž je zřízen ve smyslu §32a a násl. zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, správce systému říčních informačních služeb. ŘVC nicméně může zabezpečovat technický provoz podpůrných technologií nebo systémů přímo spojených s provozem přístavů, přístavišť nebo jiných součástí dopravně významných vnitrozemských vodních cest.

Předměty činnosti Ředitelství vodních cest

(revidované na základě aktuálních potřeb, předmětu činnosti navrhované státního podniku a koncepce vodní dopravy)

Činnost:	Vazba na zákon 104/2000 Sb., § 2 odst. 1.:
zabezpečování podkladů a spolupráce při stanovení parametrů a podmínek výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy dopravně významných vnitrozemských vodních cest	c) výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy dopravně významných vnitrozemských vodních cest d) průzkumných nebo projektových prací anebo studijních nebo expertních činností v oblasti výstavby, modernizace nebo oprav dopravní infrastruktury
zabezpečení přípravy a realizace nových investic na dopravně významných vnitrozemských vodních cestách sloužících k provozu vodní dopravy na vodních cestách, pokud nejsou součástí a nejedná se o modernizaci existujících vodních děl ve vlastnictví státu, k nimž mají právo hospodařit státní podniky Povodí	c) výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy dopravně významných vnitrozemských vodních cest
výstavba, modernizace, opravy, údržba nebo správa včetně poskytování služeb veřejných přístavů, přístavišť, překladišť, vývazišť, kotvišť, servisních center, speciálních plavidel a dalšího majetku státu tvořící součásti dopravně významných vnitrozemských vodních cest	c) výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy dopravně významných vnitrozemských vodních cest j) nákladů souvisejících se získáním vlastnických práv nebo se zřízením a trváním věcného břemene k pozemkům, na nichž se nachází dopravní infrastruktura ve vlastnictví státu, nebo pozemkům sloužícím účelům ochrany nebo údržby dopravní infrastruktury ve vlastnictví státu l) výstavby, modernizace nebo oprav multimodálních překladišť nebo jejich napojení na dálnice, silnice, celostátní nebo regionální dráhy nebo dopravně významné vnitrozemské vodní cesty,
výstavba, modernizace, opravy, údržba a správa majetku ČR užívaného za	c) movitých nebo nemovitých věcí užívaných za účelem provozování přístavu ve Spolkové republice Německo

<p>účelem provozování přístavu ve Spolkové republice Německo ve městě Hamburk, které jsou ve vlastnictví České republiky nebo které má Česká republika v pronájmu</p>	<p>ve městě Hamburk, které jsou ve vlastnictví České republiky nebo které má Česká republika v pronájmu na dobu delší než 10 let</p>
<p>výstavba a zajišťování informačních služeb pro správu vodní cesty</p>	<p>c) výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy dopravně významných vnitrozemských vodních cest (dle PŘ.1 zákona 114/1995 Sb. 10. velíny a jiná zařízení a objekty, sloužící bezprostředně k provozu vodní cesty nebo jejich součástí)</p>
<p>Informace a publicita ve věci výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy dopravně významných vnitrozemských vodních cest</p>	<p>c) výstavby, modernizace, oprav, údržby nebo správy dopravně významných vnitrozemských vodních cest</p>